

Audiencia a megszentelt személyeknek

Ferenc pápa beszéde

VI. Pál terem
2016. február 1. (hétfő)

Prófétaság, közelség, remény

Kedves testvéreim és nővéreim!

Készítettem egy beszédet erre az alkalomra a megszentelt élet témáiról és annak három tartóoszlopáról – vannak mások is, de a megszentelt élet három fontos tartóoszlopáról. Az első a profétaság, a második a közelség, a harmadik pedig a remény. Profétaság, közelség, remény. Odaadtam a bíboros prefektusnak [João Braz de Aviz] a szöveget, mert kissé unalmas lenne, ha felolvassám, és szeretném inkább azt elmondani nektek, ami a szívemből fakad. Rendben?

Szerzetesek és szerzetesnők, vagyis az Úr szolgálatára szentelt férfiak és nők, akik az egyházban ezt az utat járják, az erősen érezhető szegénységét, a tiszta szeretetét, mely lelki atyaságra és anyaságra vezeti őket az egész egyház számára, valamint az engedelmisségét... De ebben az engedelmisségben mindig hiányzik valami, mert a tökéletes engedelmisség az az Isten Fiának engedelmsége, aki kiüresítette önmagát, engedelmisségből emberré lett a kereszthalálig. Vannak azonban köztetek olyan férfiak és nők, akik erősen élük engedelmisségüket, olyan engedelmséget – nem katonásat, nem, az a fegyelemtől szól, az más dolog –, a szív odaadásának engedelmisségét. És ez *profétaság!* „Talán nem lenne kedved inkább ezt vagy azt csinálni?” „Dehogynem, de a regula szerint ezt, ezt és ezt kell tennem. A szabályzat rendelkezései szerint ezt, ezt és ezt kell tennem. Ha pedig nem látok valamit tisztán, akkor megbeszélésem az előljáróval, és a párbeszéd után engedelmeskedem.” Ez a profétaság, az anarchia magva ellen, melyet az ördög vet el. „Te mit csinálsz?” – „Azt csinálom, amihez kedvem van.” Az akarat anarchiája az ördög lánya, nem Istené. Isten Fia nem volt anarchista, nem arra hívta övéit, hogy ellenállást szervezzenek ellenségeik ellen; ő maga mondta ezt Pilátusnak: „Ha e világi király lennék, hívtam volna katonáimat, hogy megvédjenek.” De ő az Atyának engedelmeskedett. Csak ezt kérte: „Atyám, kérlek, ne add nekem ezt a kelyhet, ne... De legyen meg, amit te akarsz!” Amikor engedelmisségből elfogadtok egy dolgot, olyasmit, ami sok esetben nincs ínyünkre... [mutatja: lenyeljük] – mivel az olasztudásom nagyon gyenge, időnként a jelbeszédet kell használnom – le kell tehát nyelnünk engedelmisségből. De meg tesszük. Nézzük a profétaságot. A profétaság azt jelent, hogy elmondjuk az embereknek: létezik a boldogság útja, a nagyság útja, olyan út, amely örömmel tölt el téged, és ez Jézus útja. A Jézushoz való közelség útja.

A prófétaság ajándék, karizma, melyet a Szentlélektől kell kérnünk: [azt kérem] hogy ki tudjam mondani azt a szót az alkalmas pillanatban; hogy meg tudjam tenni azt a dolgot az alkalmas pillanatban; hogy az életem, az egész életem prófétaság legyen. Próféta férfiak és nők. Ez nagyon fontos! „Á, hagyjuk, éljünk úgy, ahogy mindenki más él...” Nem, a prófétaság annak kimondását jelenti, hogy van valami igazabb, szebb, nagyobb, jobb, ami mindnyájan meghívást kaptunk.

A második szó a *közelség*. Megszentelt férfiak és nők, de nem azért, hogy eltávolodjunk az emberektől és nagy kényelemben éljünk, nem, hanem hogy közel kerüljek és megértsem a keresztények és a nem keresztények életét, a szenvedéseiket, a problémáikat, és sok más dolgot, amit csak akkor érthetünk meg, ha a megszentelt férfi és nő közel kerül az emberekhez, vagyis felebaráttá válik: a közelségben. [Az olasz nyelvben a felebarát (*prossimo*) szó 'közelemben' jelent.] „De, Atyám, én klauzúrás nővér vagyok, nekem mit kell tennem?” Gondolatok csak a Gyermek Jézusról nevezett Szent Terézre, a missziók védőszentjére, aki lángoló szívével közel került az emberekhez, és a misszionáriusoktól kapott levelek közelebb vitték az emberekhez. Közelség. Az, hogy megszentelt személlyé válunk, nem azt jelenti, hogy egy, kettő vagy három fokkal magasabb társadalmi osztályba lépünk. Az igaz, igen sokszor halljuk a szülőket: „Tudja-e, atyám, hogy nekem van egy lányom, aki szerzetesnővér, van egy fiam, aki szerzetes?” Büszkeséggel mondják ezt. Rendben is van! Megelégedettséget jelent a szülők számára, ha van egy megszentelt életet élő gyermekük, ez jól is van. De a megszentelt személyek számára ez nem olyan pozíció, nem olyan életállapot, ahonnan így nézek [mutatja: lenézek] a többiekre. A megszentelt életnek közel kell vinnie engem az emberekhez: közel kerülni hozzájuk fizikailag, lelkileg, megismerni az embereket. „Igen, atyám, a közösségemben a házfőnöknő engedélyt adott nekünk, hogy meglátogassuk a szegénynegyedeket, hogy találkozzunk az emberekkel...” – „És a te közösségben vannak-e idős nővérek?” – „Igen, igen... A betegszobában, a harmadik emeleten.” – „És naponta hányszor látogatod meg nővértársaidat, az időseket, akiknek lánya vagy unokája lehetnél?” – „Tudja, atyám, nagyon sok a munkám, nem jut időm felmenni hozzájuk...” Közelség! Ki áll legközelebb egy megszentelt férfihoz vagy nőhöz? A közösségben élő testvére, illetve nővére. Ő áll legközelebb hozzátok. Ezt a közelséget pedig kedvesen, jósággal, szeretettel éljük meg. Tudom, a ti közösségeitekben soha nem beszéltek ki egymást, soha... [Mondja viccelve.] Az egymástól való eltávolodás egyik módja épp ez, a pletykálás terrorizmusa. Értsétek pontosan: nem pusztán a pletykálás, hanem a pletykálás terrorizmusa, mert aki kibeszéli a másikat, az terrorista. Terrorista a saját közösségén belül, mert a pletykát mintegy bombaként dobja be ez ellen vagy az ellen, majd nyugodtan továbbáll. Ez romboló! Aki ilyet tesz, az pusztít, mint egy bomba, és ez az illető eltávolodik. Jakab apostol azt mondta, hogy talán a legnehezebb emberi és lelki erény a nyelv féken tartása. Ha ingerenciád támad, hogy egyik testvéred vagy nővéred ellen mondj valamit, vagyis hogy bedobj egy pletykabombát, akkor harapd el a nyelved! Erősen! Ne legyen terrorizmus a közösségben! „De, Atyám, ha van valami gyengesége, amit ki kell javítani?” Akkor mondd meg neki személyesen: ez a viselkedésmódod zavar engem, vagy szerintem nem

helyes. Vagy ha ez nem tanácsos – mert néha nem ez nem bölcs dolog –, akkor mondd meg annak, aki orvosolni tudja, aki meg tudja oldani a problémát, de senki másnak. Megértettétek? A pletykák nem használnak. „A káptalanon sem?” Ott igen! Nyilvánosan, és mindazt, amiről úgy érzed, hogy el kell mondanod; elfoghat ugyanis a kísértés, hogy ne mondjuk el a káptalanon, utána viszont: „Láttad a perjelnőt? Láttad az apátnőt? Láttad az házfőnöknőt?...” De miért nem mondtad el ott, a káptalanon? ... „Nem is tudom.” Akkor nincs jogod hozzá! Világos ez? A közelség erényeiről van szó. És ez megvolt a szentekben. A Gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz soha, de soha nem panaszkodott a munka miatt, és a miatt a nyűg miatt sem, amelyet az a nővér jelentett neki, akit az ebédlőbe kellett vinnie minden este: a kórusról az ebédlőbe. Soha! Mert az a szegény nővér nagyon idős volt, szinte már béna, nehezen járt, fájdalmai voltak – együtt tudok vele érezni! –, egy kicsit idegesítő is volt. [Teréz] soha nem ment egy másik nővérhez, hogy panaszkodjon: „Mennyi nyűgöt jelent ez nekem!” Mit csinált? Segített neki kényelmesen elhelyezkedni, odavitte neki az asztalkendőjét, szelt neki kenyeret, és rámosolygott. Ezt hívják közelségnek. Közelség! Ha pletykabombát dobsz a közösségedbe, az nem közelség, az háborúzás! Ez eltávolodás, eltávolít téged másoktól, anarchiát szül a közösségben. Ha ebben az irgalmasság szentévében mindnyájatoknak sikerülne, hogy egyszer sem viselkedik pletykáló terroristaként, az siker lenne az egyház számára, az életszentség nagy sikere! Legyetek bátrak! Legyetek közel egymáshoz!

Aztán ott van a *remény*. Megvallom nektek, hogy nehezen élem meg, amikor látom a hivatások csökkenését, amikor fogadom a püspököket, és megkérdem tőlük: „Hány szeminaristátok van?” – „Négy-öt.” Amikor nálatok, a ti – férfi vagy nő – szerzetesközösségekben van egy vagy két novícius, novícia... a közösség pedig csak egyre öregszik... Amikor vannak nagy monostorok, és Amigo Vallejo bíboros tudna mesélni nekünk arról, hogy Spanyolországban mennyi ilyen van, amelyet csak négy-öt idős nővér tart fenn, míg ők is el nem fogynak. És ez kísértést jelent nekem a remény ellen: „De, Uram, mi történik? Miért válik a megszentelt élet méhe meddővé?” Néhány szerzetesrend kipróbálja a „mesterséges megtermékenyítést”. Mit csinálnak? Csalogatnak...: „Gyere csak, meglásd, jó lesz, gyere, gyere...” Aztán majd szembesül a problémával, amelyek belül vannak. Nem. Komolyan kell venni a felvételt! Alaposan tisztázni kell, hogy valódi hivatásról van-e szó, majd segíteni kell a hivatás növekedését. Azt hiszem, a remény elvesztésének kísértése ellen – melyet a meddőség ébreszt – többet kell imádkoznunk. Imádkozni, belefáradás nélkül. Sokat segít nekem, ha elolvasom azt a szakaszt a Szentírásban, amelyben Anna – Sámuel édesanyja – gyermekáldásért imádkozik. Imádkozik, mozog a szája, imádkozik. Az idős pap pedig, aki kissé vak volt és nem látott jól, azt gondolta, hogy részeg. Ám ennek az asszonynak az volt a szívében: „Gyermekeket szeretnék! Gyermekeket szeretnék!” Kérdezem tőletek: látva, hogy mennyire csökken a hivatások száma, a ti szívetek is ilyen állhatatosan imádkozik? „Szerzetesrendünknek fiúkra van szüksége, szerzetesközösségünknek lányokra van szüksége...” Az Úr, aki annyira nagylelkű volt, be fogja tartani ígését. De kérnünk kell tőle! Zörgetnünk kell szívének ajtaján. Mert fennáll a veszély – ronda dolog, de el kell mondanom –, hogy amikor egy szerzetesrend azt látja, hogy nincse-

nek gyermekei és unokái, és elkezd zsugorodni, akkor a pénzhez tapad. Tudjátok, hogy a pénz az ördög trágyája. Amikor nem kapják meg azt a kegyelmet, hogy hivatásaik, gyermekeik legyenek, azt gondolják, a pénz majd megmenti életüket; már öregkorukra gondolnak: hogy ez se, az se hiányozzon... És így nincs remény! Remény egyedül az Úrban van! A pénz soha nem fogja megadni neked! Ellenkezőleg: lealacsonyít téged! Értitek?

Ezt akartam elmondani nektek ahelyett, hogy felolvastam volna azt a néhány oldalt, amelyet a bíboros prefektus majd később odaad nektek...

Szeretném nagyon megköszönni nektek mindazt, amit tesztek. Megszentelteként, mindenki a saját karizmája szerint. Szeretném kiemelni a megszentelt nőket, a szerzetesnővéreket. Mi lenne az egyház, ha nem lennének nővérek? Ezt már mondtam egyszer: amikor elmész a kórházakba, iskolákba, plébániákra, szegénynegyedekbe, missziókba, mindenhol találsz olyan férfiakat és nőket, akik odaadták életüket... A legutóbbi, afrikai utamon – ezt már elmeséltem, ha jól emlékszem, az egyik [általános] kihallgatáson – találkoztam egy nyolcvanhárom éves olasz szerzetesnővérrel. Ő azt mondta nekem: „Itt vagyok – nem emlékszem pontosan a számra – huszonhárom vagy huszonhat éves koromtól. Ápolónő vagyok egy kórházban.” Gondoljunk csak bele: huszonhat éves korától egészen nyolcvanhárom éves koráig! „Írtam a rokonaimnak, hogy nem térek vissza többé.” Amikor elmész egy temetőbe, és látod, mennyi misszionárius szerzetes halt meg negyven évesen, mert elkapták a betegségeket, az ottani országok lázzal járó betegségeit; feláldozták az életüket..., akkor azt mondom: ők szentek! Ők a magvak! Mondanunk kell az Úrnak, hogy szálljon le egy kicsit ezekbe a temetőbe, és nézze meg, mit tettek a mi elődeink, és adjon több hivatást, mert szükségünk van rájuk!

Nagyon köszönöm nektek ezt a látogatást, köszönetet mondok a bíboros prefektusnak, a titkár úrnak és az altitkároknak mindazért, amit a megszentelt élet évében tettek. De kérek, ne feledkezzetek el az engedelmesség prófétaságáról, a közelségről – a hozzád legközelebb álló, a te legfontosabb felebarátod a testvéred és nővéred a közösségben –, s végül a reményről! Adja meg az Úr, hogy új hivatások szülessenek rendjeitekben! Imádkozzatok értem! Köszönöm!

Ferenc pápa előre megírt, João Braz de Aviz bíborosnak írásban átadott beszéde:

Kedves testvéreim és nővéreim!

Öröm tölt el, amiért találkozhatom veletek most, a megszentelt élet évének végén.

Jézus egy napon, a maga végtelen irgalmasságában mindnyájunkat megszólított, és személyesen ezt kérte: „Jöjj, kövess engem!” (Mk 10,21) Ma azért vagyunk itt, mert egykor igennel válaszoltunk. Odaadásunk néha lelkes és örömteli volt, máskor inkább megszenvedett, s talán bizonytalan. Mindenesetre nagylelkűen követtük, és engedték olyan utakon vezetni minket, amelyeneket

nem is képzeltünk volna. Osztottunk vele meghitt pillanatokban: „Gyerek, vonuljunk félre [...], pihenjeteek egy kicsit” (Mk 6,31); megosztottuk vele a szolgálat és a küldetés időszakait: „ti magatok adjatok nekik enni” (Lk 9,13); sőt a keresztet is: „ha valaki utánam akar jönni [...], vegye fel keresztjét” (Lk 9,23). Bevezetett bennünket az Atyával való saját kapcsolatába, nekünk adta az ő Lelkét, kitágította szívünket az ő szívének méretére, megtanított szeretni a szegényeket és a bűnösöket. Együtt követtük őt, megtanultuk tőle a szolgálatot, a befogadást, a megbocsátást, a testvéri szeretetet. Megszentelt életünknek azért van értelme, mert az, hogy vele maradunk és őt hordozva járunk a világ útjain, hasonlónak tesz minket őhozzá, egyházzá tesz minket, adománnyá a világ számára.

A most véget érő év hozzájárult ahhoz, hogy jobban ragyogjon az egyházban a megszentelt élet szépsége és szentsége, növelte a megszenteltekben a meghívásuk iránti hálát és válaszuk örömét. Minden megszentelt férfi és nő lehetőséget kapott arra, hogy világosabban lássa saját identitását, és így megújult apostoli buzgósággal feszüljön neki a jövőnek, hogy új oldalakat írjon teli minden jóval, az alapítók karizmáját követve. Hálaadás vagyunk az Úrnak mindazért, amit megélnünk engedett ebben a kezdeményezésekben oly gazdag esztendőben. Köszönetet mondok a Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társaságai Kongregációjának, amely a nagy eseményeket előkészítette és lebonyolította itt, Rómában és a világban.

A megszentelt élet éve véget ér, de a mi elkötelezettségünk továbbra is az, hogy hűségesek maradjunk a meghívásunkhoz és növekedjünk a szeretetben, az odaadásban és a kreativitásban. Ezért szeretnék rátok hagyni három szót.

Az első a *prófétaság*. Ez a ti sajátos vonásotok. De milyen prófétaságot vár is tőletek az egyház és a világ? Mindenekelőtt az a feladatotok, hogy hirdessétek – elsőként életetekkel s csak aztán szavakkal – Isten valóságát. Istenről kell beszélnetek! Ha azt tapasztaljuk, hogy alkalomadtán elutasítják, vagy félresöprik, vagy elhallgatják őt, meg kell kérdezni magunkat, vajon elég áttetszőek voltunk az ő arcának, vagy inkább csak a saját arcunkat mutattuk. Isten arca egy olyan Atya arca, aki „irgalmas és kegyes, lassú a haragra és nagy a szeretetben” (Zsolt 103,8). Ahhoz, hogy meg tudjuk őt ismertetni, személyes kapcsolatban kell lennünk vele; és ezért szükségünk van a képességre, hogy imádjuk őt, nap mint nap ápolnunk kell a vele való barátságot, az imádságos párbeszédben, amikor szív szól a szívhez, és különösképpen a csendes imádságban.

A második szó, amit rátok hagyok, a *közelség*. Jézusban Isten közel jött minden férfihoz és nőhöz: osztott az ifjú házások örömeiben a galileai Kánában és a naimi özvegy aggodalmában; belépett Jairus halálérintette házába és a nárdus olajtól illatos betániai házba; magára vette az emberek betegségeit és szenvedéseit, egészen odáig ment, hogy életét adta váltságul mindenkiért. Krisztust követni azt jelenti, hogy oda megyünk, ahová ő ment; magunkra vesszük, mint jó szamaritánus, a sebesültet, akit az úton találunk; megkeressük az elveszett bárányt. Jézushoz hasonlóan közel kell lennünk az emberekhez; osztoznunk kell örömeikben és fájdalmaikban; szeretetünkkel meg kell mutatnunk Isten atyai arcát és az egyház anyai simogatását. Soha senki ne érezze azt, hogy távoliak,

távolságtartók, zárkóztak és ezért meddők vagytok! Mindnyájatoknak az a feladata, hogy szolgálja testvéreit, saját karizmáját követve: ki az imával, ki a katekézissel, ki a tanítással, ki a betegek és szegények gondozásával, ki az evangélium hirdetésével, ki az irgalmasság különféle cselekedeteit végezve. Az a fontos, hogy ne önmagunknak éljünk, hanem mint Jézus, aki nem önmagának élt, hanem az Atyának és értünk.

Elérkeztünk a harmadik szóhoz, ez pedig a *reménység*. Azáltal, hogy tanúságot tesztek Istenről és az ő irgalmas szeretetéről, Krisztus kegyelmével reményt tudtok önteni az emberiségbe, amely tele van szorongással, félelemmel, és a kétségbeesés kísérti. Meg tudjátok éreztetni a boldogmondások, az őszinteség, az együttérzés megújító erejét, a jóság, az egyszerű, lényegre törő, jelentést hordozó élet értékét. Táplálni tudjátok a reményt az egyházon belül is. Például az ökumenikus párbeszédre gondolok. Az egy évvel ezelőtti találkozók különböző keresztény felekezetekhez tartozó megszentelt személyek között szép újdonság volt, amelyet érdemes folytatni. A megszentelt személyek – sokszínű formában megvalósuló – életének karizmatikus és prófétai tanúságtétele segíthet, hogy sokkal jobban felismerjük a köztünk lévő egységet, és elősegítheti a teljes közösség elérését.

Kedves testvéreim és nővéreim! Mindennapi apostoli szolgálatotokban ne engedjétek, hogy befolyásoljon titeket az életkorotok vagy az, hogy hányan vagytok! Az, ami igazán számít: az a képességünk, hogy megismételjük – mindig új módon, életünk minden szakaszában – kezdeti igenünket Jézus hívására, aki továbbra is hív minket. Az ő hívása és a mi válaszuk eleven tartják reményünket. *Prófétaság, közelség, remény*. Ha így éltek, szívetekben öröm lesz, amely megkülönböztető jegye Jézus követőinek s még inkább a megszentelt személyeknek. Életetek pedig vonzó lesz sok fiatal lány és fiú számára, Isten dicsőségére, és Krisztus jegyesének, az egyháznak szépségére.

Kedves testvéreim és nővéreim! Köszönetet mondok az Úrnak azért, amik vagytok, és amit tesztek az egyházban és a világban. Megáldalak és anyánkra, Máriára bízlak titeket. Kérlek, ne feledkezzetek el imádkozni értem!

(Tózsér Endre SP fordítása)

- © Nyomtatásban való megjelentetéséhez a Gratuitas Szerzetesteológiai Intézet előzetes engedélyre van szüksége.
- © Libreria Editrice Vaticana, 2016.
- © Tózsér Endre, 2016.

